

C1 Forståelse af reversible aktiv- og passivsætninger

Formål med opgaven:

Denne opgave er udviklet til personer, som har problemer med sætningsproduktion, hvor problemerne ikke skyldes vanskeligheder med at mobilisere ord. Opgaverne fokuserer specielt på de roller, som ordene/fraserne har i sætningen, og hvordan disse kan overføres til den syntaktiske struktur i aktive og passive sætninger. Opgaverne fokuserer specielt på forståelse og produktion af passivsætninger sammenlignet med aktive sætninger.

Billederne kan også anvendes til at facilitere produktionen af en række komplekse sætninger, såsom objektfokuserede sætninger (fx "Det var kagen, damen spiste."), sætninger med relativsætning i objektet (fx "Hun spiste kagen, som var god."), "hv"-spørgsmål m.m.

Formålet er at forbedre forståelsen af komplekse reversible sætninger og at forbedre produktionen af komplekse reversible sætninger gennem en forbedret kobling af argumentstruktur til syntaktisk struktur i sætninger med ikke-neutral leddstilling.

Materiale:

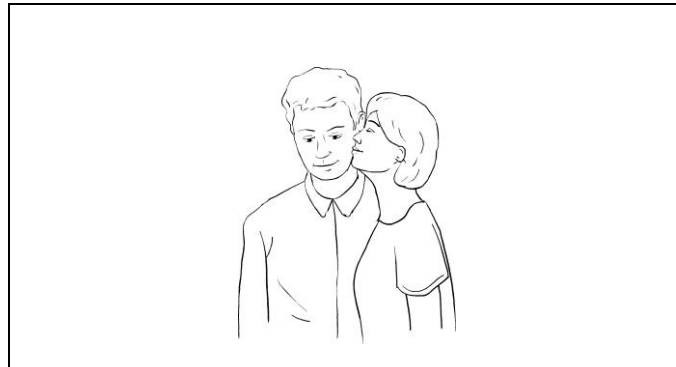
Opgaven anvender billedpar, der illustrerer reversible situationer. Der er 13 billedpar. En komplet billedlisten kan ses nedenfor. Billederne viser to personer, der udfører handlinger sammen.

Instruktioner:

I hvert tilfælde præsenteres personen for en blanding af aktive- og passive sætninger. Billederne kan bruges på forskellige måder:

- **C1a:** Personen præsenteres for en sætning mundtligt eller skriftligt og skal derefter pege på det billede, der passer. Logopæden giver enkel feedback i form af ja/nej-svar.
- **C1b:** Personen præsenteres for en sætning mundtligt eller skriftligt og skal derefter pege på det billede, der passer. Logopæden giver enkel feedback i form af ja/nej. Efter feedbacken diskuteres rollerne af deltagerne i sætningen.
- **C1c:** Personen præsenteres for en sætning skriftligt. Personen bedes derefter identificere sætningskomponenterne ved at besvare hv-spørgsmål.

I denne opgave kan man anvende farvekodede sætningsrammer for at hjælpe personen til at forstå, hvordan information om semantisk rolle overføres til den syntaktiske ramme. Passivsætningerne kan eksplicit sammenlignes med de aktive sætninger:

Damen kysser manden
Manden bliver kysset af damen

Hvis skriftligt materiale skal anvendes, skal logopæden selv udarbejde dette.

Feedback:

- Giv ja/nej-feedback for at øge forståelsen.
- Diskuter derefter strukturerne i hhv. aktive og passive sætninger.

Eventuel scoring:

- Noter hvor mange sætninger og af hvilken type personen forstår
- Noter om personen forstår de forskellige relationer mellem semantisk og syntaktisk struktur i aktive og passive sætninger.

Liste over sætninger

(ordnet alfabetisk efter verbet)

Manden bærer damen		Pigen slår damen	
Damen bærer manden		Damen slår pigen	
Manden bliver båret af damen		Pigen bliver slået af damen	
Damen bliver båret af manden	s. 12	Damen bliver slået af pigen	s. 5
Manden krammer damen		Pigen sparker damen	
Damen krammer manden		Damen sparker pigen	
Manden bliver krammet af damen		Pigen bliver sparket af damen	
Damen bliver krammet af manden	s. 3	Damen bliver sparket af pigen	s. 6
Manden kysser damen		Pigen tegner manden	
Damen kysser manden		Manden tegner pigen	
Manden bliver kysset af damen		Pigen bliver tegnet af manden	
Damen bliver kysset af manden	s. 9	Manden bliver tegnet af pigen	s. 1
Pigen mader drengen		Pigen tørrer drengen	
Drengen mader pigen		Drengen tørrer pigen	
Pigen bliver madet af drengen		Pigen bliver tørret af drengen	
Drengen bliver madet af pigen	s. 11	Drengen bliver tørret af pigen	s. 13
Pigen maler manden		Pigen vasker drengen	
Manden maler pigen		Drengen vasker pigen	
Pigen bliver malet af manden		Pigen bliver vasket af drengen	
Manden bliver malet af pigen	s. 8	Drengen bliver vasket af pigen	s. 7
Drengen måler pigen		Drengen vejer pigen	
Pigen måler drengen		Pigen vejer drengen	
Drengen bliver målt af pigen		Drengen bliver vejlet af pigen	
Pigen bliver målt af drengen	s. 2	Pigen bliver vejlet af drengen	s. 10
Manden skyder damen			
Damen skyder manden			
Manden bliver skudt af damen			
Damen bliver skudt af manden	s. 4		